

Sjukvårdsregion Mellansverige

Petri Olivius, MD, PhD, MBA,
Forskningsdirektör,
Region Sörmland

Forskningsfinansiärer ska bidra till regeringens forsknings- och innovationspolitik

Publicerad 13 april 2023

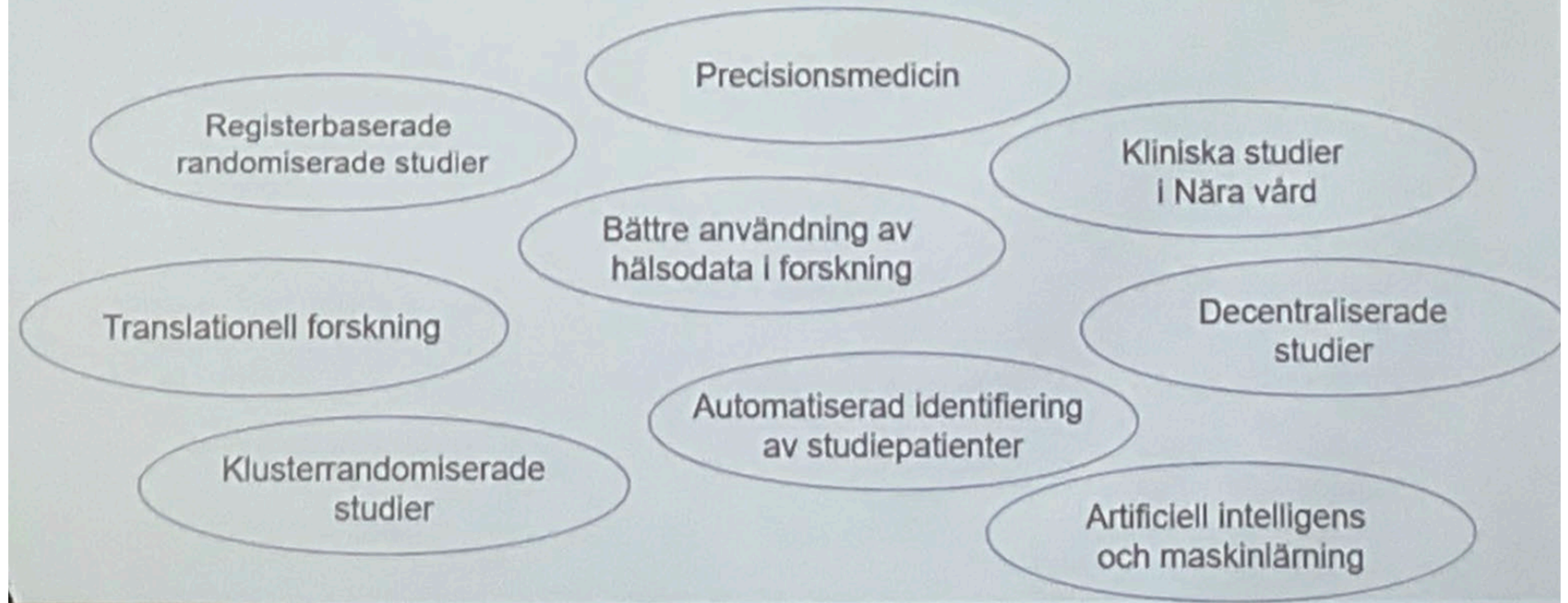
Forskning och innovation är helt avgörande för Sveriges välstånd, konkurrenskraft och förmåga att hantera samhällsutmaningar. För att regeringen ska kunna ta fram riktningen för forskning och innovation behövs underlag. Nu ger regeringen forskningsfinansiärerna i uppdrag att inkomma med analyser och förslag inför den kommande forsknings- och innovationspropositionen.

Vitalia

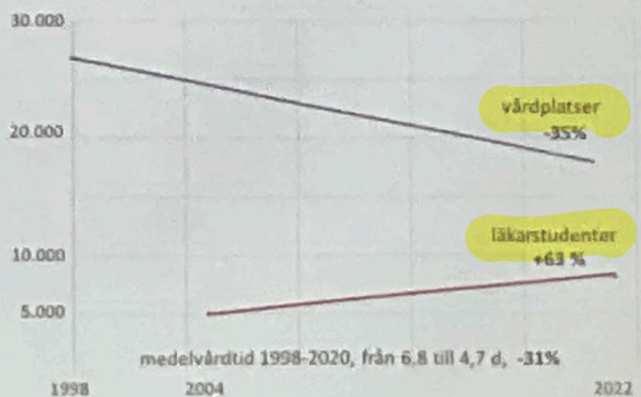

Framtiden för svensk klinisk forskning?

- **En ny 6-årig läkarutbildning som leder till läkarlegitimation**

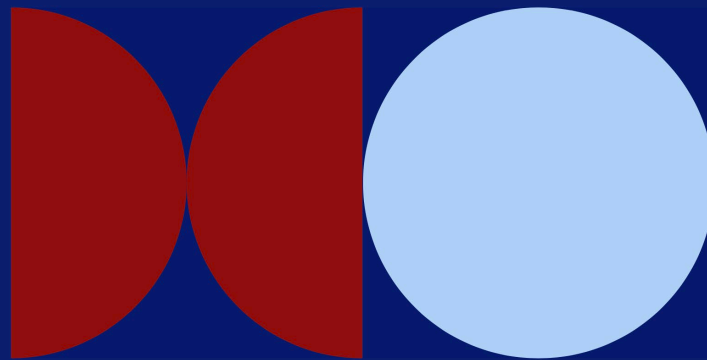
- Ökat behov av verksamhets Integrerat lärande ger ökat behov av, och kostnader för, praktikplatser inom vården

Forskningsöversikt 2023

Klinisk behandlingsforskning

2023

Rekommendationer

Strategiskt viktiga områden och satsningar

Klinisk forskning är medicinsk och hälsovetenskaplig forskning som förutsätter tillgång till vårdens strukturer och resurser och har som mål att lösa hälsoproblem eller identifiera faktorer som leder till ökad hälsa. Klinisk forskning av hög kvalitet är därmed helt nödvändig för god hälso- och sjukvård idag och i framtiden. Samhällets forskningsresurser gör stor nytta i en dynamisk värld med stora behov av klinisk forskning inom exempelvis prevention av folksjukdomar, precisionsmedicin och individualiserad medicin, primärvård och sjukvård i hemmet, klimat- och miljöförändringars påverkan på hälsan och socioekonomiska förhållandens hälsoeffekter. Forskningen måste vara en integrerad och naturlig del i hela hälso- och sjukvårdens verksamhet för att utveckla och utvärdera nya läkemedel och behandlingsmetoder, och avspegla satsningar¹ inom Life Science.

Sverige ska vara en ledande forskningsnation² och staten, lärosäten, regioner och kommuner är liksom näringslivet viktiga samarbetsparter i en effektiv och högproduktiv klinisk forskningsnation. För att nå dit måste regionernas och kommunernas ansvar för klinisk forskning tydliggöras och samverkan mellan forskning och vård fördjupas och utvecklas för att säkerställa största möjliga nytta och värde för patienterna. Det är avgörande att det finns goda möjligheter att kombinera kliniskt arbete och forskning i alla delar av vården och för många vårdprofessioner. Det är också centralt att patienters möjlighet att delta i kliniska studier kan ske oavsett geografisk lokalisering och socioekonomisk nivå för att möjliggöra en jämlik vård.

Forskning måste tydligare vara del av regionernas kärnverksamheter

Hälso- och sjukvårdslagen³ anger att regioner och kommuner ska medverka vid finansiering, planering och genomförande av dels kliniskt forskningsarbete på hälso- och sjukvårdens område, dels folkhälsovetenskapligt forskningsarbete. Hälso- och sjukvård är dock regionernas kärnverksamhet med ett ständigt förbättrings- och utvecklingsbehov där kvaliteten följs noggrant och produktionen mäts, i första hand via indikatorn ”tillgänglighet för vård och behandling”. Även den regionalt genomförda kliniska forskningen borde mätas och redovisas på nationell nivå, vilket inte är fallet idag. Det innebär att den kliniska forskningen riskerar att nedprioriteras gentemot hälso- och sjukvården på regional och kommunal nivå. I stället för att vara en nödvändig resurs för att förbättra och utveckla sjukvården blir klinisk forskning eftersatt när regionernas resurser är begränsade. Över tid kommer detta att ha en negativ påverkan av

¹ Nationell strategi för life science. Webplats: Regeringen.

² Forskningsproposition 2020/21:60.

³ Hälso- och sjukvårdslag (2017:30).

Rekommendationer

Strategiskt viktiga områden och satsningar

Klinisk forskning är medicinsk och hälsovetenskaplig forskning som förutsätter tillgång till vårdens strukturer och resurser och har som mål att lösa hälsoproblem eller identifiera faktorer som leder till ökad hälsa. Klinisk

Forskning måste tydligare vara del av regionernas kärnverksamheter

Hälso- och sjukvårdslagen³ anger att regioner och kommuner ska medverka vid finansiering, planering och genomförande av dels kliniskt forskningsarbete på hälso- och sjukvårdens område, dels folkhälsovetenskapligt forskningsarbete. Hälso- och sjukvård är dock regionernas kärnverksamhet med ett ständigt förbättrings- och utvecklingsbehov där kvaliteten följs noggrant och produktionen mäts, i första hand via indikatorn ”tillgänglighet för vård och behandling”. Även den regionalt genomförda kliniska forskningen borde mätas och redovisas på nationell nivå, vilket inte är fallet idag. Det innebär att den kliniska forskningen riskerar att nedprioriteras gentemot hälso- och sjukvården på regional och kommunal nivå. I stället för att vara en nödvändig resurs för att förbättra och utveckla sjukvården blir klinisk forskning eftersatt när regionernas resurser är begränsade. Över tid kommer detta att ha en negativ påverkan av Sverige som forsknings- och kunskapsnation samtidigt som det försvårar landets förmåga att attrahera företagsfinansierade kliniska läkemedelsstudier.

kliniska forskningen riskerar att nedprioriteras gentemot hälso- och sjukvården på regional och kommunal nivå. I stället för att vara en nödvändig resurs för att förbättra och utveckla sjukvården blir klinisk forskning eftersatt när regionernas resurser är begränsade. Över tid kommer detta att ha en negativ påverkan av

¹ Nationell strategi för life science. Webbplats: Regeringen.

² Forskningsproposition 2020/21:60.

³ Hälso- och sjukvårdslag (2017:30).

Rekommendationer

Strategiskt viktiga områden och satsningar

Klinisk forskning är medicinsk och hälsovetenskaplig forskning som förutsätter tillgång till vårdens strukturer och resurser och har som mål att lösa

underlätta detta behövs tydliga strukturella åtgärder från staten. En nationell överenskommelse bör upprättas mellan staten och hälso- och sjukvårdshuvudmännen om långsiktiga satsningar för att främja infrastruktur och kompetensförsörjning för klinisk forskning. Här ska det framgå att även forsknings- och utvecklingsverksamheten ingår i regionernas kärnverksamhet, utöver hälso- och sjukvårdsverksamheten som inte får begränsa forskning och utveckling. Den regionala finansieringen av forsknings- och utvecklingsverksamheten ska ske med dedikerade statliga medel och statens anslag till regionernas forskning och utveckling behöver ökas. En hög kompetens hos forskare i hälso- och sjukvården kan säkerställa att dagens kliniska forskning skapar morgondagens behandlingar. Ett bättre tillvaratagande av de forskande medarbetarnas kompetenser och engagemang skapar en hållbar samverkan mellan hälso- och sjukvården (sjukhus, primärvård, kommuner) och lärosäten. Detta är även rekryteringsbefrämjande för hälso- och sjukvården. Nuvarande styrsystem i sjukvården stimulerar dock inte forskning då vårdval och produktionsstyrningen tränger undan forskningsinriktade medarbetare.

resurser är begränsade. Over tid kommer detta att ha en negativ påverkan av

¹ Nationell strategi för life science. Webbplats: Regeringen.

² Forskningsproposition 2020/21:60.

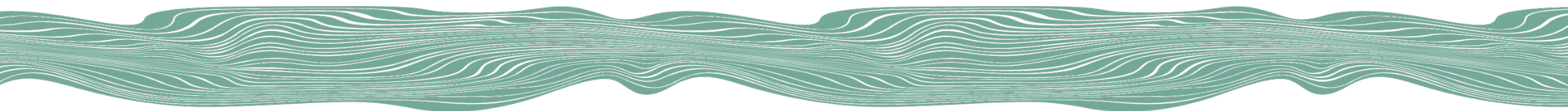
³ Hälso- och sjukvårdslag (2017:30).

Vetenskapsrådet

KLINISK BEHANDLINGSFORSKNING

Uppdraget

- Kommittén för klinisk behandlingsforskning
  - Samverkan stat och landsting
    - Ledamöter
    - Budget 2017 (100 mkr + 75 mkr)
  - Autonom från VRs styrelse
- Ge stöd till större kliniska studier som är motiverade av hälso- och sjukvårdens behov och som förväntas leda till stor patient- och samhällsnytta inom en relativt kort tidsperiod

Fördelning landsting/regioner

Utlysningsspecifika villkor

- Forskningen ska vara klinisk och förutsätter tillgång till vårdens strukturer och resurser
- Forskningens resultat ska kunna komma patienter och samhället till nytta inom en femårs-period
- Sökande ska inneha en klinisk tjänst om minst 20 procent
- Nationell samverkan
- Huvuddelen av forskningen ska bedrivas i Sverige

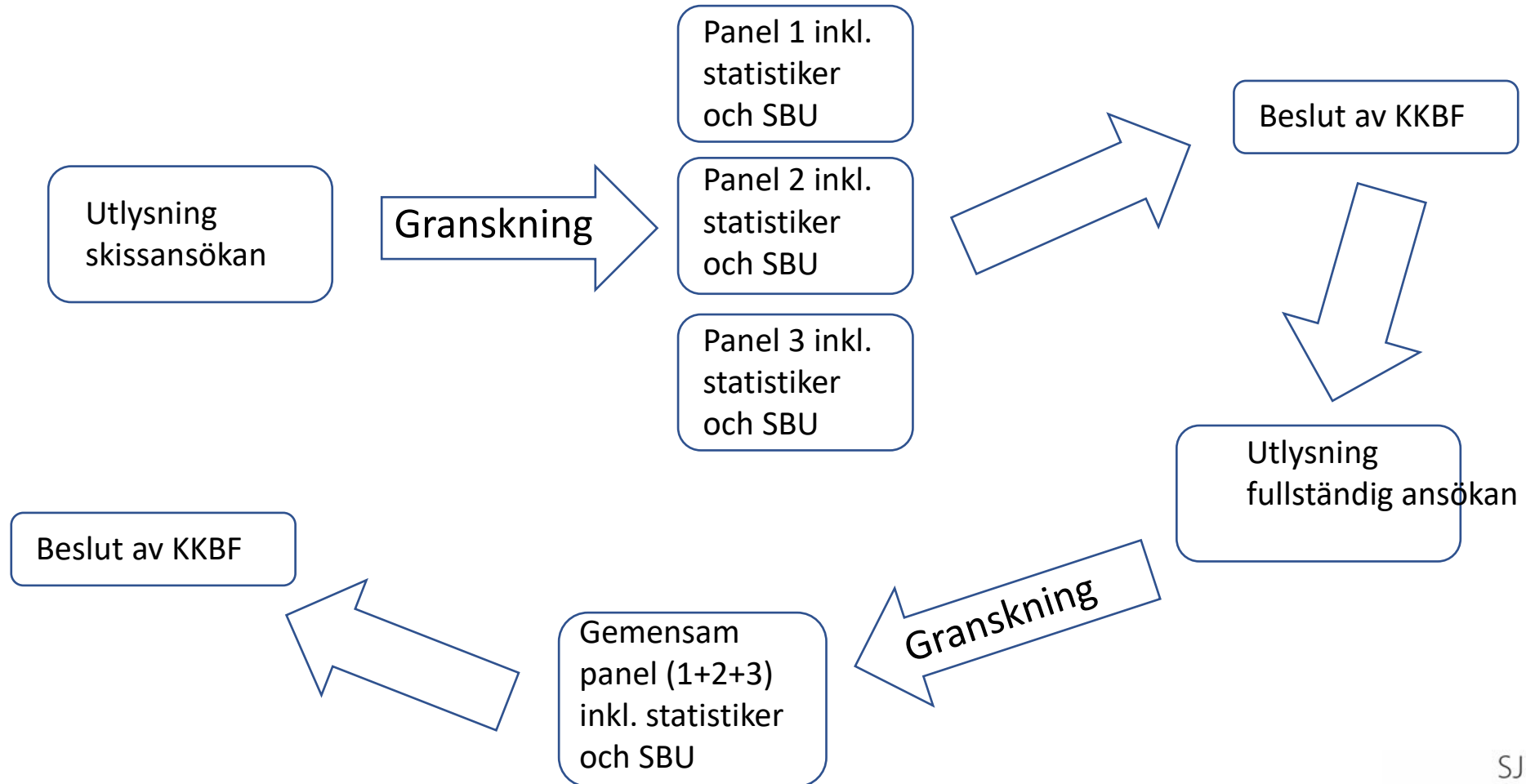

Ansökningsförfarande i två steg

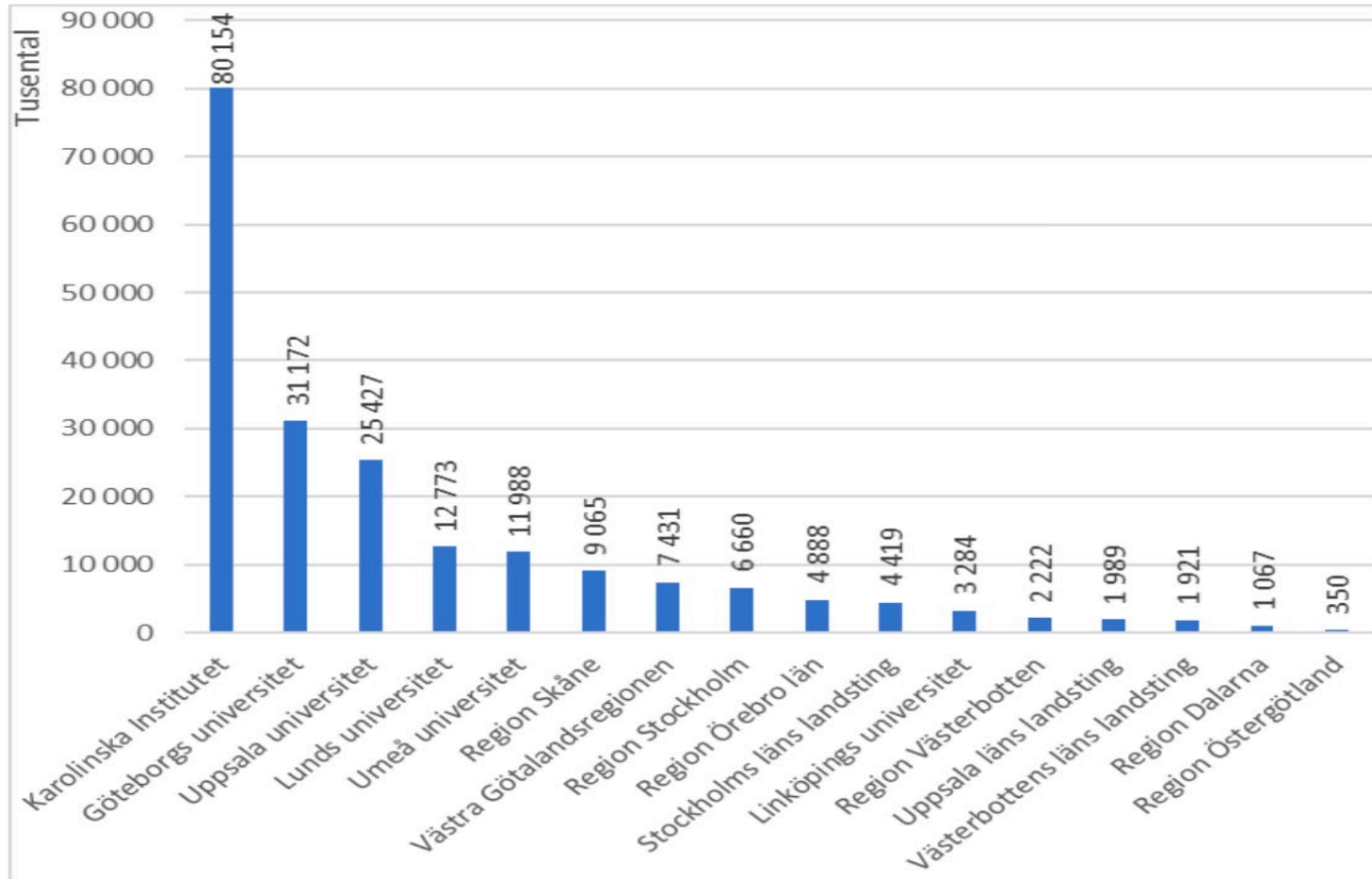
- Skissansökan
  - Fokus på forskningsfrågan och den förväntade patientnyttan
  - Projektplan (tre sidor)
- Fullständig ansökan
  - En mer omfattande projektplan (tio sidor) inklusive specifika delmål som ska återrapporteras och utvärderas löpande
  - Utförligare beskrivningar av de utlysningsspecifika delarna
  - En fullständig budgetbeskrivning
  - En komplett publikationslista
  - Medverkande forskares cv-uppgifter och publikationer

Granskning

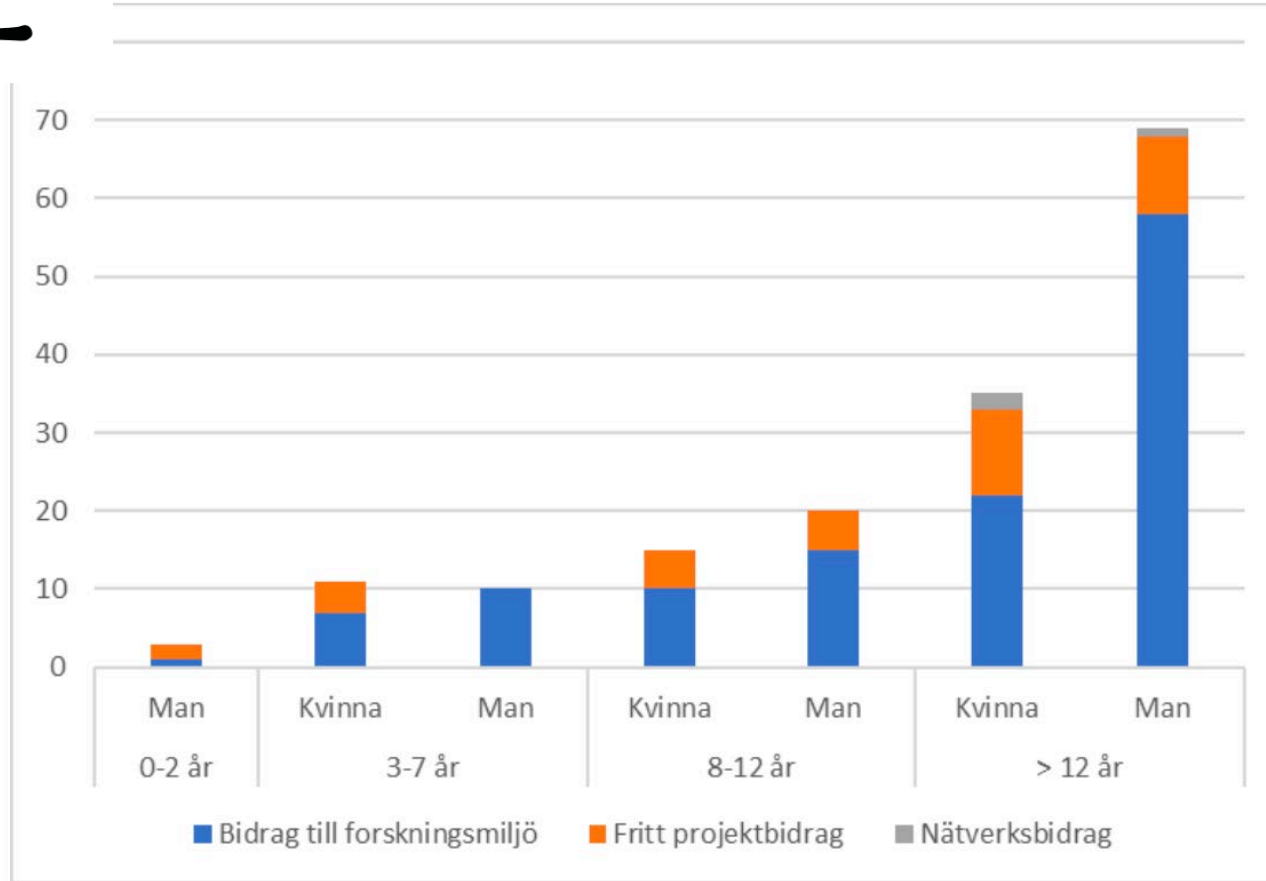

15

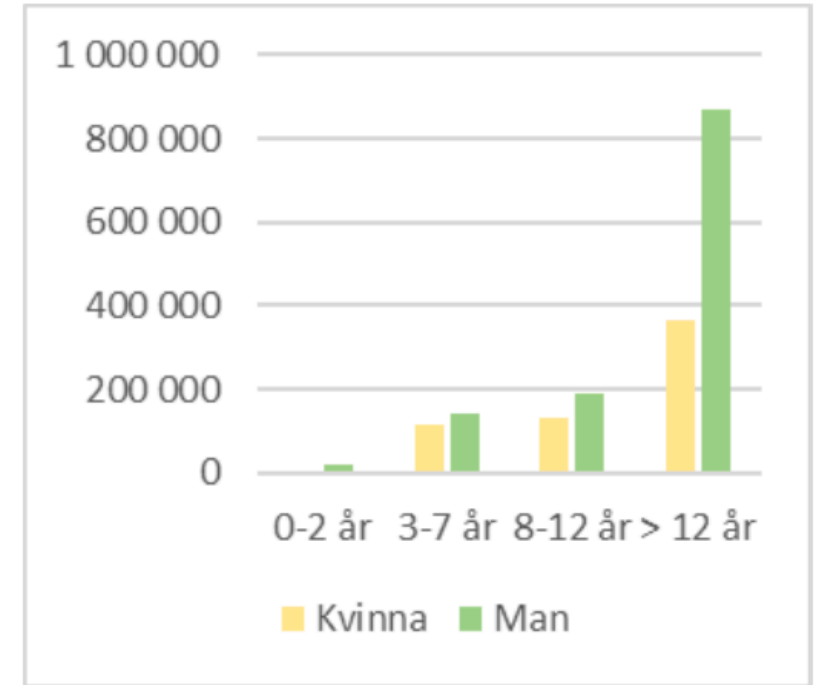

Figur 6. Totalt beviljat belopp (tkr) till bidrag till forskningsmiljö per medelsförvaltare, i genomsnitt per år, 2014-2022.

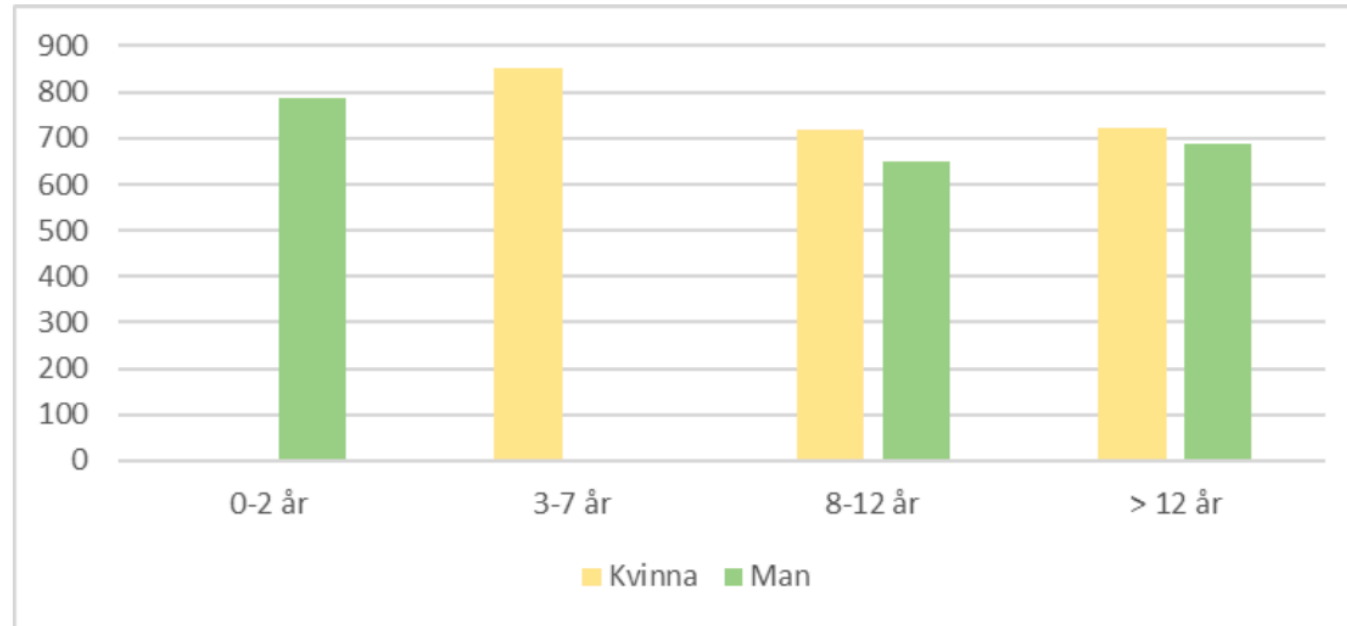

Figur 7. Antal beviljade bidrag per karriärålder, bidragsform och kön inom KBF, 2014-2022.

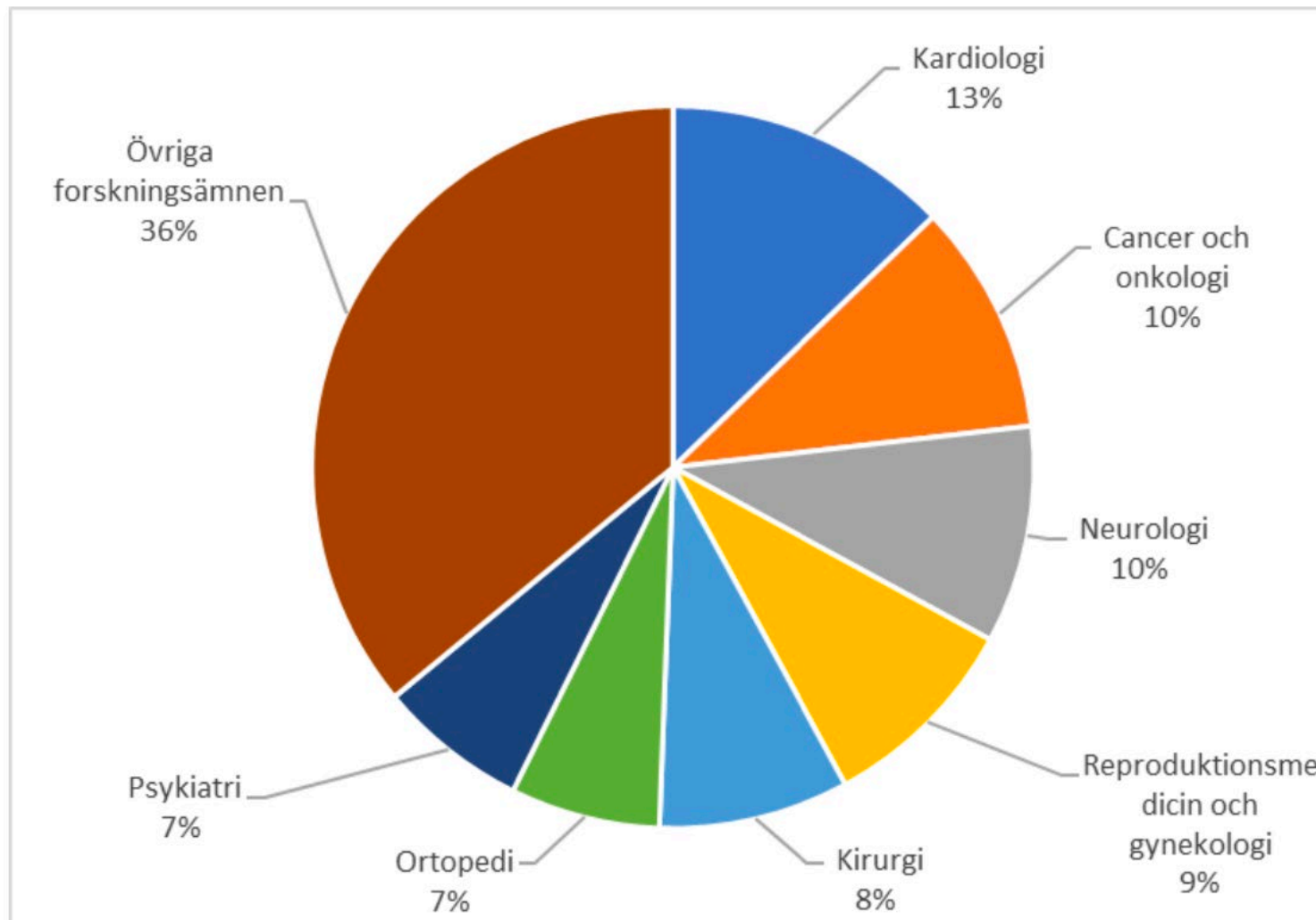
Figur 11. Totalt beviljat belopp (tkr) för bidrag till forskningsmiljö inom KBF per kön och karriärålder, 2014-2022.

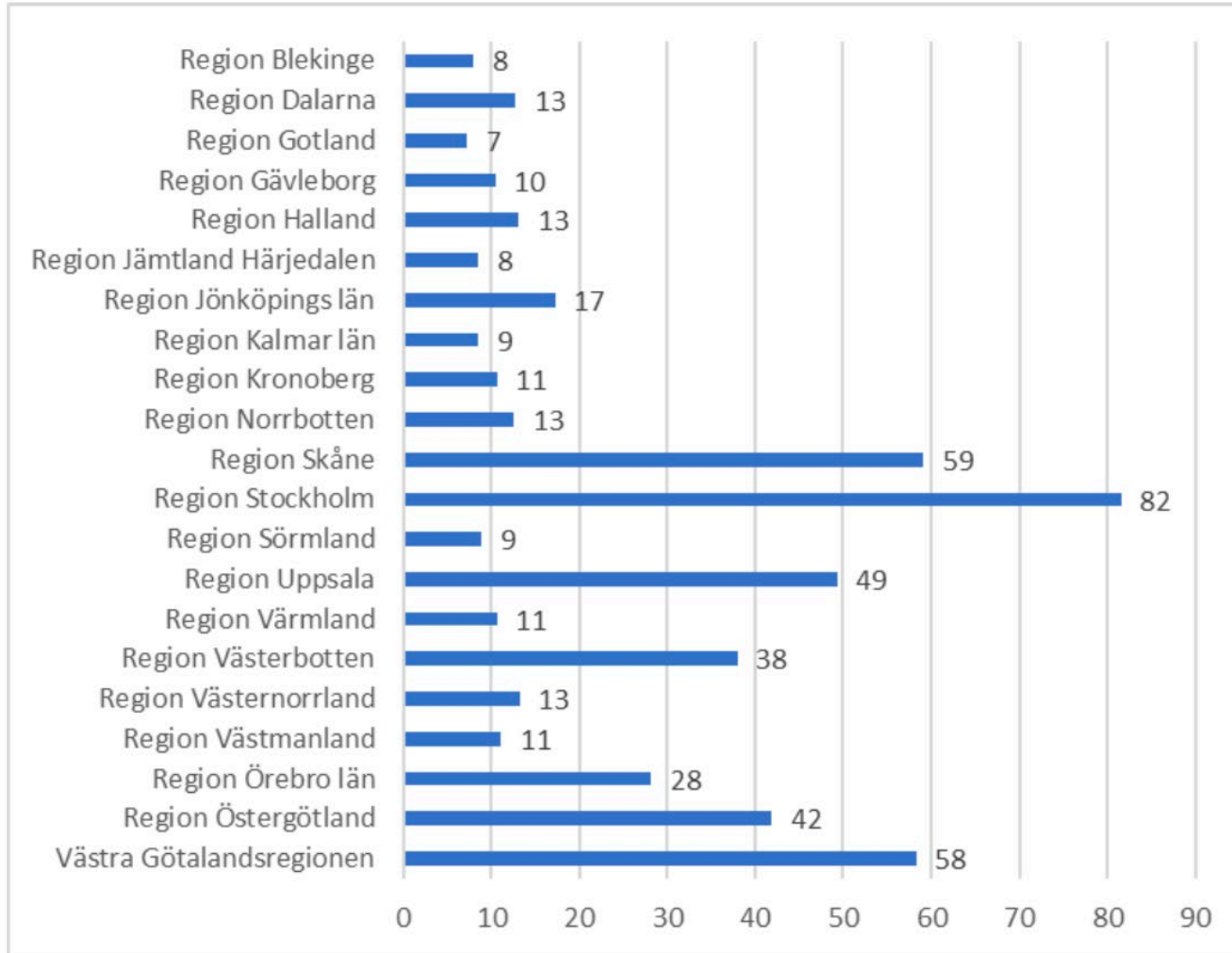
Figur 14. Genomsnittligt beviljat belopp (tkr) per år för fria projektbidrag inom KBF per kön och karriärålder, 2019-2022.

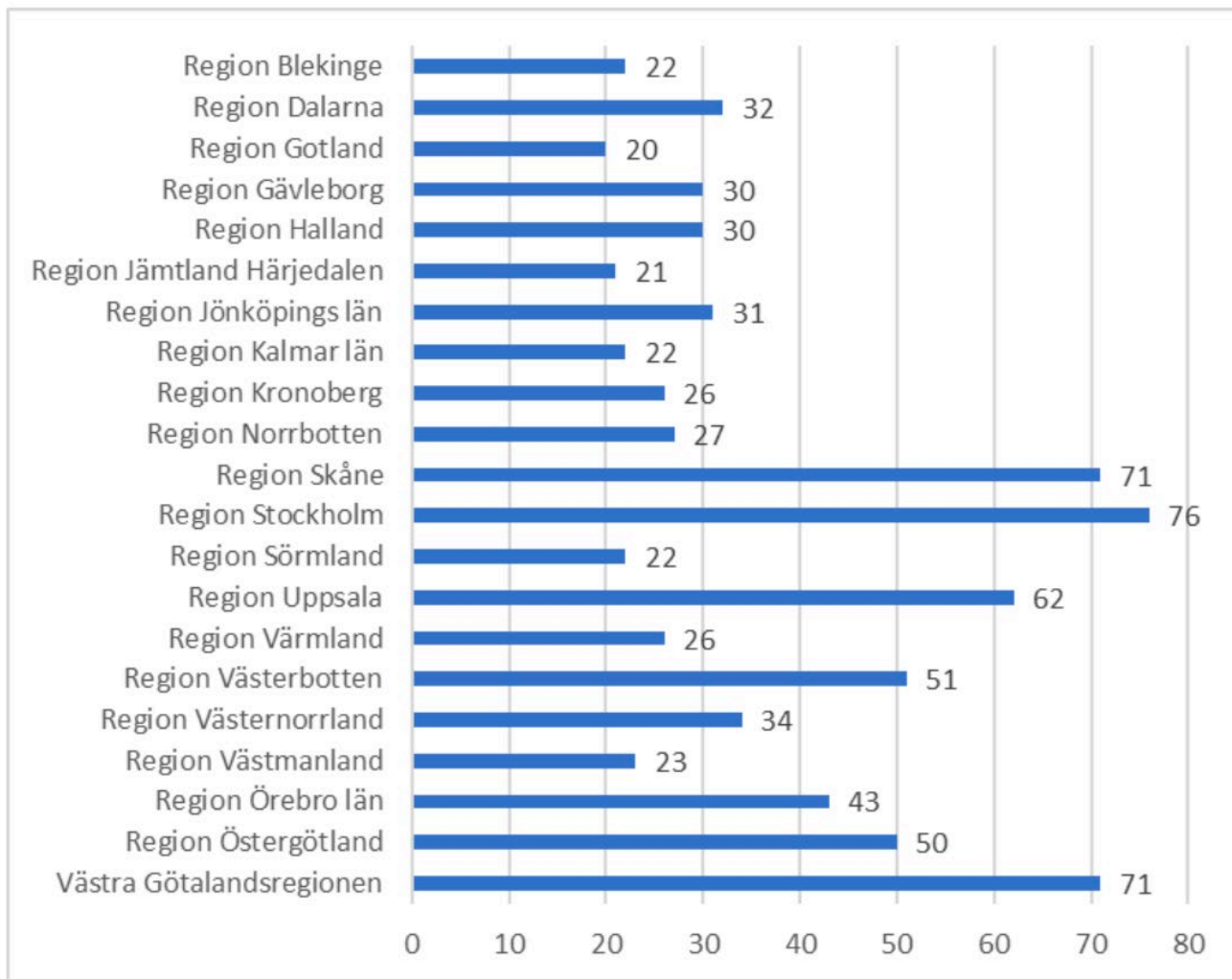
Figur 16. Fördelning av andelen forskningsämnen i beviljade ansökningar inom KBF, 2014-2022.

Figur 19. Antal ansökningar per medverkande region (fraktionerat) inom KBF, 2014-2022.

Figur 20. Beviljade ansökningar per medverkande region inom KBF, 2014-2022.

Centrum för klinisk forskning Sörmland

